

ELEKTRICKÉ STUPNICE

na kytarovém hmatníku

+online audio

Copyright © Ing. Zdeněk Šotola, 2020

Layout © Ing. Zdeněk Šotola, 2020

Cover photo: Andrejk, 2005 (Wiki Commons)

979-0-706573-02-1

Vydalo nakladatelství

PaedDr. Jiřina Šotolová - Hudební e-knihkupectví

www.hudebni-knihkupectvi.cz

HYPertextový obsah

<u>O KNIZE</u>	lokrická	lydická	dur jónská
<u>C stupnice</u>	moll harmonická	frygická	mixolydická
dur pentatonická	zmenšená	lokrická	lydická
moll pentatonická	<u>E stupnice</u>	moll harmonická	frygická
bluesová	dur pentatonická	zmenšená	lokrická
dórská	moll pentatonická	<u>G stupnice</u>	moll harmonická
moll aiolská	bluesová	dur pentatonická	zmenšená
dur jónská	dórská	moll pentatonická	<u>B (=H) stupnice</u>
mixolydická	moll aiolská	bluesová	dur pentatonická
lydická	dur jónská	dórská	moll pentatonická
frygická	mixolydická	moll aiolská	bluesová
lokrická	lydická	dur jónská	dórská
moll harmonická	frygická	mixolydická	moll aiolská
zmenšená	lokrická	lydická	dur jónská
<u>D stupnice</u>	moll harmonická	frygická	mixolydická
dur pentatonická	zmenšená	lokrická	lydická
moll pentatonická	<u>F stupnice</u>	moll harmonická	frygická
bluesová	dur pentatonická	zmenšená	lokrická
dórská	moll pentatonická	<u>A stupnice</u>	moll harmonická
moll aiolská	bluesová	dur pentatonická	zmenšená
dur jónská	dórská	moll pentatonická	
mixolydická	moll aiolská	bluesová	
lydická	dur jónská	dórská	
frygická	mixolydická	moll aiolská	

O KNIZE

Do rukou se vám dostává atlas navigačních map, které povedou vaše prsty po celé délce kytarového hmatníku ve 12 nejpoužívanějších stupnicích, na které narazíte ve většině hudebních stylů (rock, jazz, country či blues). Bez ohledu na to, zda jste začínající nebo pokročilý kytarista, tato přehledná příručka se vám stane neocenitelným zdrojem inspirace při tvorbě vašich vlastních kytarových sól.

JAK KNIHU POUŽÍVAT

Dobrá znalost stupnic nabízí hráči nejen detailní poznání kytarového hmatníku, ale také napomáhá rozvoji jeho technických schopností. Doporučujeme proto vytvořit si cvičební režim, ve kterém budete věnovat určitý čas studiu stupnic. Pokud cvičíte na kytaru hodinu, potom byste měli takových patnáct minut věnovat výhradně stupnicím.

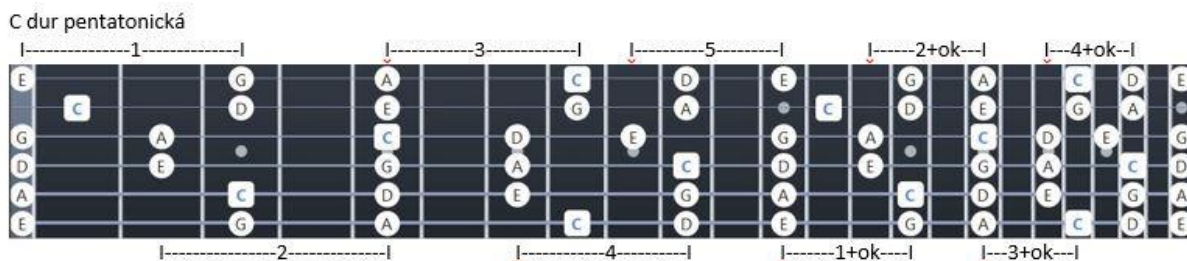
STUPNICE

Publikace obsahuje 12 stupnic v 7 základních tónech (C, D, E, F, G, A, H)

- dur pentatonická
- moll pentatonická
- bluesová
- dórská
- moll aiolská
- dur jónská
- mixolydická
- lydická
- frygická
- lokrická
- moll harmonická
- zmenšená

a každá z nich je znázorněna:

- 1) **hmatníkovou mapou**, na které vidíme všechny stupnicové tóny společně se základními pražcovými pozicemi označenými čísly 1 až 5 (o oktávu výše opakující se pozice jsou označeny „+ok“):

- 2) **notovým / tabuláturovým zápisem**, ve kterém najdete všechny stupnicové tóny odpovídající výše uvedeným pozicím na hmatníkové mapě (z úsporných důvodů jsme zde vynechali o oktávu výše opakující se pozice „+ok“, které jsou prstokladově identické s těmi o 12 pražců blíže k ladící mechanice).

C dur - pentatonická

The musical notation shows the C major pentatonic scale in 4/4 time, starting on the C4 note. The scale is written in a single line of music, with five positions marked: POZICE 1, POZICE 2, POZICE 3, POZICE 4, and POZICE 5. Below the staff, the fretboard positions are indicated with numbers 0-12. The notes are: C (0), D (2), E (3), G (5), A (7). The notation includes a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The scale is written in a single line of music, with five positions marked: POZICE 1, POZICE 2, POZICE 3, POZICE 4, and POZICE 5. Below the staff, the fretboard positions are indicated with numbers 0-12. The notes are: C (0), D (2), E (3), G (5), A (7). The notation includes a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature.

TRANSPOZICE

Pro ty, kdo budou chtít hrát stupnice v jiných než základních tónech, nabízíme možnost transponovat jednotlivé pozice podle následující tabulky obsahující všechny hmatníkové tóny:

C---C#(=Db)---D---D#(=Eb)---E---F---F#(=Gb)---G---G#(=Ab)---A---A#(=Bb)---B(=H)---C---C#(=Db)---.....atd.

Příklad: pokud chcete hrát nějakou pozici ve stupnici C# dur pentatonické, hrajte totéž jako v C dur pentatonické, ale pouze o 1 pražec blíže směrem k tělu kytary. Tzn., že pokud byste hráli o 1 pražec blíže směrem k ladící mechanice, hráli byste tuto stupnici v B(=H).

JAK SPUSTIT / STÁHNOUT ONLINE AUDIO

Součástí publikace je bonus ve formě demonstračních ukázek všech stupnic ve formátu Mp3, které si můžete spustit kliknutím na notový / tabulaturový zápis, či je následně stáhnout na svůj počítač. Každá z těchto zvukových ukázek odpovídá notovému a tabulaturovému zápisu uvedenému u každé stupnice.

KYTAROVÁ SÓLA A STUPNICE

Naučit se novou stupnici není jako naučit se nový akord – stupnici na rozdíl od akordu nemůžete jednoduše vzít a okamžitě použít. Někou dobu potrvá, než přivyknete jejímu charakteru a vycvičíte si sluch natolik, abyste poznali, kdy která nota nejlépe funguje nad určitými akordy. Naučit se novou stupnici či pouze novou pozici nějaké vám již známe stupnice, je však skvělým způsobem jak vymanit vaši sólovou hru ze zajetých hudebních kolejí, ve kterých se všichni čas od času ocitáme.

Zde je několik rad a tipů jak proměňovat vaše těžce naučené stupnice ve smysluplná sóla a riffy.

Používejte frázování. Jinými slovy, hrajte v hudebních „větách“, aby se mohlo sólo odmlčet na konci jedné fráze, než se pustíte do další. Dobré frázování dává posluchači příležitost strávit vše, co právě slyšel. Mějte na paměti, že akordový doprovod poběží dál, zatímco vy se na chvíli odmlčíte.

Experimentujte s délkou not. Zkoušejte hrát rychlou sérii čtyř či pěti krátkých tónů, po které následuje několik dlouhých pomalých.

Využívejte kytarové techniky. Můžete klouzat prstem – ze zdola či z vrchu – k libovolné notě stupnice. Zkoušejte techniky hammer-on, pull-off či vibrato nebo tapping, abyste dodali vaší hře na zajímavosti a přitažlivosti.

Myslete jako zpěvák. Jakmile dohrajete nějakou stupnici, zazpívejte si v ní krátkou hudební frázi a pokuste se ji potom zahrát na kytaru.

Trénujte sluch. Zazpívejte si stupnici a potom si ji pro srovnání zahrajte na kytaru, abyste zjistili, jak dalece jste již obeznámeni s jejím charakterem.

Hrajte intervaly. Proč by mělo každé vaše sólo sledovat jednu notu stupnice za druhou? Občas pár not přeskočte.

Předvádějte se! Pokud zjistíte, že nějaká technika, jako tapping, hammer-on či pull-off, vám pomáhá hrát stupnicovou frázi rychleji, použijte ji!

Obcházejte akordy. Jestliže nějaká nota stupnice nezní dobře nad aktuálně hraným akordem, zkuste jinou notu ze stejné stupnice.

Nezahrávejte posluchače přemírou not. Když se budete pouze prohánět stupnicemi nahoru a dolů, zatímco akordy budou opisovat své kolečko, publikum nikdy nepřijde na to, že hrajete zajímavou kytarovou melodii. Platí pravidlo, že pokud hrajete více než čtyři takty bez jakékoliv pomlky nebo dlouhého tónu, je čas se na několik dob odmlčet.

Nezačínejte nutně vždy základním tónem. To, že hrajete například v C, ještě neznamená, že musíte své sólo začít také tónem C.

Nepřehánějte to s ohýbáním strun. Jenom několik tónů každé stupnice zní dobře při ohýbání strun (technika „bend“). Pohrajte si s každou novou stupnicí a zjistěte, které noty ohýbat a které raději ne.

Nepoužívejte přespříliš efektů. Smyslem poznávání nové stupnice je přicházet na nové melodické nápady. Proto je nezahalte k nepoznání spoustou různých zkreslení a dozvuků.

Nespoléhejte se příliš na „licky“. Licky jsou naučené, z paměti hrané fráze, jejichž nadměrné používání vytěsňuje vaši vlastní originalitu při stavbě sóla.

Nehrajte pořád „stupnicovitě“. Tryskové prsty běžající stupnicemi nahoru a dolů nepřinášejí vždy ty nejlepší hudební výsledky.

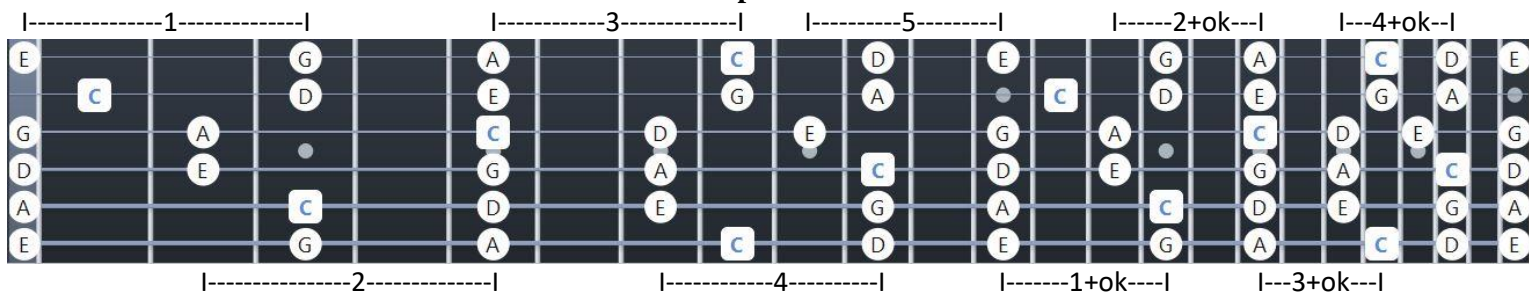
Nehrajte příliš rychle. Pohlíďte si, aby v pomalém tempu zněl každý tón stupnice čistě a zřetelně, a teprve potom se pokoušejte o něco odvážnějšího.

Neignorujte akordy. Pokud máte pocit, že nějaký tón nad určitým akordem nezní dobře, vraťte se a zjistěte, o který tón a akord se jedná, abyste se této chybě příště vyhnuli.

Nebojte se bořit pravidla. Pokud narazíte na stupnici, kterou v této knize nenajdete, ale její zvuk se vám líbí, použijte ji! Vždy si ji můžete zapsat do prázdných notových a tabulatrových linek na konci této knihy.

www.hudebni-knihkupectvi.cz

C dur - pentatonická

C dur - pentatonická

1 POZICE 1

TAB: 0 3 0 3 0 2 0 2

3 POZICE 2

TAB: 3 5 3 5 2 5 2 5

5 POZICE 3

TAB: 5 7 5 7 5 7 5 7

7 POZICE 4

TAB: 7 9 7 9 7 9 7 9

9 POZICE 5

TAB: 9 11 9 11 9 11 9 11

C moll - pentatonická

C moll - pentatonická

POZICE 1

POZICE 2

POZICE 3

POZICE 4

POZICE 5

C bluesová

|-----1-----| |-----3-----| |-----5-----| |-----2+ok-----||-----4+ok----|

|-----2-----||-----4-----| |-----1+ok-----| |-----3+ok-----|

C bluesová

1 POZICE 1

T
A
B

4 POZICE 2

T
A
B

7 POZICE 3

T
A
B

10 POZICE 4

T
A
B

12 POZICE 5

T
A
B